

## КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу  
Кафедра німецької філології

**СИЛАБУС****«Німецькомовна література в українських перекладах»**

*(назва навчальної дисципліни)*

для студентів

галузь знань

**03 Гуманітарні науки**

*(шифр і назва)*

спеціальність

**035 Філологія**

*(шифр і назва)*

спеціалізація

**035.043 Філологія. Германські мови та літератури**

**(переклад включно)** – перша - німецька

*(назва)*

освітній рівень

**перший (бакалаврський) рівень**

*(бакалавр, магістр)*

освітня програма **Німецька мова і література, друга іноземна мова, переклад**

*(назва)*

статус дисципліни

**вибіркова**

Форма навчання **денна**

Навчальний рік **2022 – 2023**

Семестр **VIІ**

Кількість кредитів ЄКТС **3**

Мова навчання **німецька**

Форма підсумкового контролю

**залік**

КИЇВ – 2022 р.

**1. Анотація навчальної дисципліни:** Дисципліна “Німецькомовна література в українських перекладах” спрямована сформувати у студентів комплексне уявлення про німецьку літературу в українському перекладі; ознайомити з найвизначнішими творами німецьких авторів, перекладеними українською мовою; викласти особливості перекладацьких підходів, зумовлених історичною епохою; показати національно-культурну специфіку перекладених творів. Відбувається формування здатності до аналізу та синтезу необхідного теоретичного матеріалу з першоджерел та підручників, виявлення та вирішення наукових проблем в лінгвістичній і культурологічній галузях, оволодіння майбутніми перекладачами професійними вміннями та навичками літературного перекладу різножанрових художніх творів. Зміст навчальної дисципліни розкривається у двох змістових модулях. У **Модулі 1** розглядаються основні проблеми та завдання художнього перекладу, українські переклади німецькомовної літератури в різні історичні епохи, приділяється сучасному стану українських перекладів німецькомовної літератури. У **Модулі 2** аналізується співвідношення контексту автора і контексту перекладача, даються основні техніки перекладу художнього твору, з'ясовуються особливості перекладу прози та поезії.

Важливе місце в курсі відводиться набуттю практичних навичок у професійно визначальних ситуаціях освітньої діяльності викладача закладу вищої освіти, здатності інтегрувати знання для реалізації письмової та усної комунікації іноземними мовами та умінню застосовувати одержані знання при вирішенні професійних задач, при розробці проектів мовної комунікації, міжособистісних взаємин та культурно-мовленнєвих філологічних проблем.

**2. Загальний обсяг** (відповідно до робочого навчального плану) **3** кредити ЄКТС; **90 год.**, у тому числі:

лекції – **10 год.**

семінарські заняття – не передбачено.

практичні заняття – **20 год.**

консультації – не передбачено.

самостійна робота – **60 год.**

**3. Метою вивчення вибіркової дисципліни «Німецькомовна література в українських перекладах»** є ознайомити студентів з перекладами на українську мову визначних творів німецької літератури майстрів українського перекладу, сформувати у студентів перекладацьку компетенцію для здійснення професійної діяльності, пов'язаної із аналізом, перетворенням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів (як із науково-дослідною, критично-аналітичною, так і з прикладною метою), розширити та поглибити теоретичні знання студентів з основ художнього перекладу: прозового, віршованого та драматургічного текстів.

#### 4. Перелік тем лекційних та практичних занять

<b>Семестр VII</b>	
<b>1</b>	Основні проблеми та завдання художнього перекладу
<b>2</b>	Художній переклад як процес
<b>3</b>	Історія німецько-українського художнього перекладу
<b>4</b>	Проблема адекватності та еквівалентності
<b>5</b>	Аналіз художнього тексту. Стилiстичні прийоми
<b>6</b>	Сучасний стан українських перекладів із німецької літератури.
<b>7</b>	Лексичні труднощі німецько-українського художнього перекладу
<b>8</b>	Відтворення назв культурних та національних реалій, авторських неологізмів та оказіоналізмів, стилістично маркованої лексики.
<b>9</b>	Граматичні труднощі німецько-українського художнього перекладу. Синтаксичні особливості художнього перекладу.
<b>10</b>	Способи передачі часток та вигуків. Типові труднощі перекладу різних членів речення в німецькій мові.
<b>11</b>	Проблема співвідношення індивідуальних стилів автора та перекладача. Урахування ідіостилю автора
<b>12</b>	Особливості перекладу поезії
<b>13</b>	Порівняльний аналіз перекладу художнього тексту та його першотвору
<b>14</b>	Німецька лірика в українських перекладах. Зіставний аналіз.
<b>15</b>	Перекладацька естафета (на прикладі пісні Гейне «Lorelei» та її перекладів українською мовою)
<b>16</b>	Художній переклад прози
<b>17</b>	«Фауст» Гете в українських перекладах.
<b>18</b>	МКР

#### 5. Система оцінювання курсу

##### Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на практичному занятті)

Активна участь у роботі на практичному занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту практичного заняття, цікавий коментар, участь в обговоренні інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі на практичному занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі на практичному занятті переважно у групі, інформаційне повідомлення чи	«задовільно»

коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	
Пасивна участь у роботі на практичному занятті, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на практичне заняття	«0»

### Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Практичні завдання виконані на 90%	«відмінно»	5 балів
Практичні завдання виконані на 75%	«добре»	4 бали
Практичні завдання виконані на 60%	«задовільно»	3 бали
Практичні завдання виконані менш ніж на 60%	«незадовільно»	2 бали
Невиконані завдання для самостійної роботи		0 балів

### Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та виконані на 90% практичні завдання	«відмінно»	20 балів
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та виконані на 75% практичні завдання	«добре»	16 балів
Достатня відповідь на теоретичне запитання з 2-3 помилками та виконані на 60% практичні завдання	«задовільно»	12 балів
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та виконані менш ніж на 60% практичні завдання	«незадовільно»	8 балів
Неявка на МКР		0 балів

### Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
«зараховано»	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь;</li> <li>- ставиться за вияв студентом повних, систематичних</li> </ul>

	<p>знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки;</p> <p>- ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.</p>
«незараховано»	<p>виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.</p>

## 6. Рекомендовані джерела:

### Основна література (базова):

1. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. **Теорія та практика перекладу** (німецька мова) : Підручник / Тарас Романович Кияк, Олександр Дмитрович Огуй, Анатолій Максимович Науменко. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 592 с.
2. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник для студентів. – Київ: Юніверс, 2003. – 280 с.
3. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 512 с.
4. Синегуб С.В. Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch – Ukrainisch. Теорія та практика перекладу з німецької мови. : Навч. посібник / С.В.Синегуб – К.:Вид. центр КНЛУ, 2018. – 272 с.

### Додаткова література:

1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень / О.М. Білоус. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 200 с.
2. Гречина Л. Проблеми перекладу фразеологічних одиниць (на матеріалі німецької, української, латинської та російської мов) / Л. Гречина // Волинь – Житомирщина. – 2002. – №9. – С. 85–89.
3. Жулавська, О.О., Назаренко О.В. Переклад: теоретичні та практичні аспекти [Текст] : навч. посіб. / О. О. Жулавська, О. В. Назаренко ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. – 132 с.

4. Іваницька М. Німецько-український художній переклад: від Франка до Стуса / М. Іваницька // Мовні і концептуальні картини світу. – 2013. – Вип. 2. – С. 143–159.
5. Кияк Т. Українські переклади «Нічної пісні мандрівника» Й.В. Гете (кількісні оцінки якості) // Наукові записки Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Вип. 81 (4): Сер. – філол. науки, 2009. – С. 92–97.
6. Коптілов В. Першотвір і переклад. – К.: Вид-во «Дніпро», 1972. – 215 с.
7. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник / Ілько Вакулович Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 512 с.
8. Лановик З. Художній переклад як проблема компаративістики // Літературознавча компаративістика. – Тернопіль, 2002. – С. 256–271.
9. Соціокультурні та етнолінгвістичні проблеми галузевого перекладу в парадигмі євроінтеграції : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції 3 квіт. 2008р. / за заг. ред. А. Г. Гудманяна, С. І. Сидоренка. – Київ: НАУ, 2008. – 220 с.
10. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства (сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача) / Світлана Іванівна Терехова. – К. : Вид. центр КДЛУ, 2001. – 92 с.
11. Чередниченко О. Переклад. Культура. Ідентичність [Текст] : [зб. ст.] / Олександр Чередниченко. – Київ : Заславський О. Ю. [вид.], 2017. – 223 с.
12. Albrecht, J. Übersetzung und Linguistik / Jörn Albrecht. – Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2005. – 313 S.
13. Bausch, K.-R., Weller, F.-R. Übersetzen und Fremdsprachenunterricht / Karl-Richard Bausch, Franz-Rudolf Weller. – Frankfurt am Main; Berlin; München : Diesterweg, 1981. – 349 S.
14. Hönig, Hans G. Konstruktives Übersetzen Hans G. Hönig. – [2., durchges. Aufl.]. – Tübingen : Stauffenburg, 1997. – 195 S.
15. Koller, W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft / Werner Koller. – [7., aktual. Aufl.]. – Wiebelsheim : Quelle und Meyer, 2004. – 343 S.
16. Nord, Ch. Fertigkeit Übersetzen. Fernstudieneinheit 39 / Christiane Nord. – München : Goethe-Institut, 1999. – 153 S.